10. การควบคุมภายใน

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551 โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทรวม 3 ท่าน เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินความพอเพียงของระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยการซักถามข้อมูลจากฝ่ายบริหาร และการตอบแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัทในด้านต่าง ๆ 5 ส่วน คือ องค์กรและสภาพแวดล้อม การบริหารความเสี่ยง การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล ระบบการติดตาม คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าปัจจุบันบริษัทมีระบบควบคุมภายในในเรื่องการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว อย่างเพียงพอแล้ว สำหรับการควบคุมภายในในหัวข้ออื่นของระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าบริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอแล้วเช่นกัน

นอกจากนั้น บริษัทได้จัดให้มีระบบการจัดเก็บเอกสารสำคัญที่ทำให้กรรมการ ผู้สอบบัญชี และผู้มีอำนาจตามกฎหมายสามารถตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาอันควร โดยรายละเอียดเกี่ยวกับแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท สามารถดูได้ในเอกสารแนบ 3

ทั้งนี้จากผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับรอบบัญชีปี 2550 - ไตรมาสที่ 2 ปี 2552 บริษัทได้รับทราบถึงข้อสังเกตบางประการของระบบการควบคุมภายในของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นตามลำดับแล้ว ซึ่งทางคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบและติดตามการปรับปรุงข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือต่องบการเงินปี 2550 - ไตรมาสที่ 2 ปี 2552 แต่อย่างใด ข้อสังเกตที่สำคัญมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

<u>ประเด็นที่แก้ไขเรียบร้อย</u>

1. <u>ประเด็น:</u> การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือโดยวิธีต้นทุนมาตรฐาน ซึ่งมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการคำนวณสูงกว่ามูลค่าจริงมาก ทำให้มีผลต่างระหว่างต้นทุนจริงกับต้นทุนมาตรฐาน ซึ่งมีการปันผลส่วนต่างทุกงวดบัญชี ซึ่งอาจจะมีความเสี่ยงเกี่ยวกับการแสดงมูลค่าที่ถูกต้องของสินค้าคงเหลือที่มีอยู่ได้

   <u>ความคืบหน้า และการแก้ไข:</u> บริษัทได้ทำการเปลี่ยนวิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือจากวิธีต้นทุนมาตรฐานมาเป็นวิธีต้นทุนจริงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผลบังคับใช้ในเดือน เมษายน 2552 เป็นต้นมา

2. <u>ประเด็น:</u> ไม่มีการกำหนดวงเงินในการอนุมัติการขอซื้อวัตถุดิบ และอนุมัติโดยไม่จำกัดวงเงิน

   <u>ความคืบหน้า และการแก้ไข</u>: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยการออกหนังสือกำหนดอำนาจในการอนุมัติขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และบริษัทได้นำเสนอเพื่อขออนุมัติต่อที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 3/2551 วาระที่ 4 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2551 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

3. ประเด็น: การตรวจสอบสินค้าที่ได้รับจากการซื้อ ไม่มีการตรวจสอบกับใบขอซื้อ แต่ใช้การตรวจสอบกับใบแจ้งหนี้แทน และไม่มีการออกเอกสารการรับรองคุณภาพภายหลังการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยบริษัทได้กำหนดขั้นตอนการตรวจรับสินค้ากับเอกสารใบขอซื้อสินค้าพร้อมกับใบแจ้งหนี้รวมถึงกำหนดให้มีอำนาจการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกัน และสำหรับฝ่ายตรวจสอบคุณภาพสินค้านั้นต้องจัดทำเอกสารตรวจสอบคุณภาพสินค้าและกำหนดให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ลงลายมือ และอนุมัติในเอกสารการตรวจสอบคุณภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งอยู่ในหนังสือคู่มืออำนาจการอนุมัติ ดำเนินการปรับปรุงครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2552

4. ประเด็น: บริษัทไม่มีการกำหนดนโยบายในการให้ยืมสินค้าที่ชัดเจนระหว่างลูกค้ากับบริษัท ซึ่งมีการยืมสินค้าในสาขาที่ทำรายได้หลักให้แก่บริษัท โดยรายละเอียดที่ควรมี เช่น อำนาจการอนุมัติ ระยะเวลาการให้ยืม หรือวันที่ส่งคืนสินค้าเป็นต้น

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยบริษัทไม่มีการอนุญาตให้ลูกค้ายืมสินค้าไปดูก่อนตัดสินใจซื้อ

5. ประเด็น: ไม่มีการจัดทำเอกสารสำหรับทองคำและทะเบียนคุมเพชร ที่จัดส่งให้กับผู้รับจ้างผลิตสินค้า

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยนอกเหนือจากการที่ฝ่ายผลิตจะเป็นผู้ติดตามสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต และตรวจสอบคุณภาพเครื่องประดับและคุณลักษณะของเพชรที่ได้รับกลับมาจากช่างที่รับจ้างผลิต บริษัทได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการควบคุมทองคำโดยให้ฝ่ายช่างเป็นผู้จัดหาทองคำด้วยตนเองและเรียกเก็บค่าตัวเรือนเป็นค่าทองคำและค่าแรงงานแทน และสำหรับเพชรบริษัทได้จัดทำทะเบียนคุมรายการเคลื่อนไหวในระบบส่วนกลางและเอกสารประกอบรายการ กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ลงลายมือชื่ออนุมัติรายการ ซึ่งบริษัทได้ทำการแก้ไขประเด็นดังกล่าวตั้งแต่ไตรมาส ที่ 3 ปี 2551 เป็นต้นมา

6. ประเด็น: การกำหนดราคาขายสินค้า ไม่มีการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้มีอำนาจ

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยบริษัทได้มีการกำหนดนโยบายการขายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับการเซ็นอนุมัติจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นที่เรียบร้อย (โปรดอ่านรายละเพิ่มเติมในข้อ 1.4 ความเสี่ยงจากการกำหนดราคาสินค้าและการให้ส่วนลด)

7. ประเด็น: การถือกุญแจตู้นิรภัยย่อยนั้น แผนกผลิตเป็นผู้ถือกุญแจตู้นิรภัยย่อยสำหรับการจัดเก็บเพชรเพียงผู้เดียว

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ทำการแก้ไขเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย โดยกำหนดให้แผนกผลิตเบิกวัตถุดิบที่ต้องการจากห้องมั่นคงไปในเวลาเริ่มงานตอนเช้า และให้คืนวัตถุดิบที่เหลือกลับห้องมั่นคงในตอนเย็น สำหรับตู้นิรภัยย่อยประจำแผนกนั้น ให้ใช้สำหรับเก็บวัตถุดิบระหว่างเวลาทำงานเท่านั้น

8. ประเด็น: จากการที่ผู้ตรวจสอบบัญชีได้ตรวจสอบระบบการควบคุมภายในของเอกสารในฝ่ายผลิตของบริษัทในเดือนมีนาคม 2552 ได้พบข้อสังเกตคือ ลูกค้าที่ซื้อสินค้าจากสาขาสะพานเหล็ก 2 ครั้ง ช่างผลิตได้ส่งสินค้าไปที่สาขาสะพานเหล็กโดยตรง ไม่ผ่านคลังสินค้าของบริษัท

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: สำหรับกรณีดังกล่าว สินค้าทั้ง 2 ชิ้นเป็นแบบ “ตามคำสั่งลูกค้า” ซึ่งผู้จัดการร้านจะเป็นผู้ตกลงแบบกับลูกค้า ดังนั้นเมื่อช่างผลิตเสร็จ จึงต้องให้ผู้จัดการร้านเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า ซึ่งผู้บริหารจะกำหนดให้ผู้จัดการร้าน จัดทำใบตรวจสอบคุณภาพมาจัดเก็บไว้ที่แผนกคลังสินค้า และแผนกผลิตเพื่อเป็นหลักฐานต่อไป และในปัจจุบัน บริษัทยังไม่พบข้อผิดพลาดในกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นอีกแต่อย่างใด

ประเด็นที่แก้ไขในส่วนสำคัญ

1. ประเด็น: การไม่มีหนังสือกำหนดอำนาจในการอนุมัติขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผังทางเดินเอกสาร

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้กำหนดให้มีหนังสือกำหนดอำนาจในการอนุมัติขั้นตอนการทำงาน และคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผังทางเดินเอกสาร โดยหนังสือกำหนดอำนาจในการอนุมัติขั้นตอนการทำงานนั้น บริษัทได้นำเสนอการอนุมัติต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2552 และสำหรับคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผังทางเดินเอกสารนั้นประกอบไปด้วยระบบงานหลักของบริษัท ได้แก่ ระบบจัดซื้อวัตถุดิบ ระบบบริหารการผลิตซึ่งรวมถึงการจัดเก็บวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป ระบบการขนส่งสินค้า และระบบการบันทึกบัญชีขาย คู่มือดังกล่าว ได้ถูกนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2552 และคณะกรรมการตรวจสอบมีมติเห็นชอบต่อหนังสือกำหนดอำนาจในการอนุมัติ และคู่มือการปฏิบัติงานดังกล่าว อย่างไรก็ดี สำหรับระบบการทำงานอื่นนั้น เช่น ระบบฝ่ายบุคคล ระบบฝ่ายธุรการ เป็นต้น บริษัทกำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และจะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบต่อไป

   ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบัน บริษัทกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบการทำงานใหม่ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้มากขึ้น บริษัทอาจมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานบางส่วนต่อไปในอนาคต เพื่อให้สอดรับกับระบบการทำงานใหม่ที่ได้ถูกพัฒนาขึ้น และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวบริษัทจะจัดทำคู่มือและระเบียบวิธีการดำเนินงานใหม่ และนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบต่อไป

2. ประเด็น: การจัดเก็บข้อมูลของลูกค้าแต่ละรายโดยละเอียดยังไม่เรียบร้อยดี เช่น ระบบไม่สามารถพิมพ์รายชื่อลูกหนี้ออกมาเป็นภาษาไทยได้ หรือ การไม่สามารถจัดทำรายงานลูกหนี้การค้าที่ค้างนานเกินกว่า 90 วันจากระบบโดยตรง

   ความคืบหน้าและการแก้ไข : บริษัทกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาติดตั้งโปรแกรมสำเร็จรูปใหม่ ที่สามารถรองรับการทำงานดังกล่าว คาดว่าจะเสร็จสิ้นในไตรมาสที่ 4 ปี 2552 และในระหว่างนี้บริษัทได้มีการปรับปรุงแก้ไขประเด็นดังกล่าวโดยใช้โปรแกรมพื้นฐานที่มีอยู่มาช่วยปรับปรุงการทำงานแล้ว

3. ประเด็น: บริษัทไม่มีการตรวจนับทรัพย์สิน และทะเบียนทรัพย์สินไม่ได้ระบุเลขทะเบียนทรัพย์สิน สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ผู้ดูและรับผิดชอบ และจำนวนชิ้นของสินทรัพย์

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: บริษัทได้ระบุเลขทะเบียนทรัพย์สินและปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สิน รวมทั้งผู้รับผิดชอบและสถานที่ตั้งทรัพย์สินเรียบร้อยแล้ว และกำหนดนโยบายการตรวจนับทรัพย์สินเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นไป ทั้งนี้ อาคารและอุปกรณ์ของบริษัทโดยส่วนใหญ่มีมูลค่าตามบัญชีไม่เป็นสาระสำคัญต่องบการเงินตามลักษณะธุรกิจของบริษัท อีกทั้งมีอายุการใช้งานมานานกว่า 5 ปี

4. ประเด็น: ในการตรวจนับสินค้า สำหรับการตรวจสอบงบการเงินประจำปีของบริษัท ผู้สอบบัญชีพบว่ามีสินค้าบางรายการไม่พบในการตรวจนับ เนื่องจากเป็นสินค้าที่อยู่ระหว่างการโอนย้ายระหว่างสาขา และมีรายการเบิกวัตถุดิบที่ยังไม่ได้ทำการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน โดยกรณีดังกล่าวอาจทำให้การบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง หรืออาจสะท้อนสินค้าสูญหาย หรือ เกิดการทุจริตได้

   ความคืบหน้า และการแก้ไข: ทั้งนี้ข้อผิดพลาดที่พบเกิดจากการที่พนักงานของบริษัทบันทึกบัญชีล่าช้า อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าวบริษัทสามารถกระทบยอด และหาเอกสารประกอบรายการ รวมถึงการปรับปรุงบัญชีให้เป็นปัจจุบันเป็นที่เรียบร้อยทั้งหมด ทั้งนี้ เพื่อให้จำนวนความผิดพลาดอันเกิดจากบุคคล (Human error) ลดลง บริษัทได้อยู่ในระหว่างการติดตั้งและพัฒนาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ของบริษัท ซึ่งจะทำการบันทึกรับสินค้า ขายสินค้า อย่างอัตโนมัติและทันทีทันใด (Real-time) ทั้งนี้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ของบริษัทจะเริ่มใช้ในไตรมาสที่ 4 ปี 2552

ทั้งนี้บริษัทอยู่ระหว่างการติดตั้งระบบ SAP และในเดือนตุลาคม 2552 บริษัทได้บริษัทได้งติดตั้งซอฟท์แวร์ SAP ลงในระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัท และได้มีการฝึกอบรบพนักงานแล้ว และอยู่ระหว่างการทดสอบการใช้ระบบ SAP ไปควบคู่กับการใช้ระบบเดิมของบริษัท (Pararell Run) ทั้งนี้บริษัทคาดว่าขั้นตอนการทดสอบระบบ SAP จะสิ้นสุดลงภายในไตรมาสที่ 4 ปี 2552 และจะสามารถใช้ซอฟท์แวร์ SAP ได้ในต้นปี 2553 ซึ่งระบบ SAP นี้จะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องด้านการควบคุมภายในที่ยังอยู่ระหว่างการแก้ไขเช่น รายงานวิเคราะห์อายุลูกหนี้ (Aging report) ไม่สามารถแยกลูกหนี้การค้าที่ค้างเกินกำหนด 90 วัน หรือ การไม่สามารถอ่านข้อมูลลูกหนี้การค้าในรายละเอียดลูกหนี้การค้า เนื่องจากเป็นตัวหนังสือที่อ่านไม่ออกนั้น ได้

และเพื่อความมั่นใจว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพออย่างเหมาะสม บริษัทได้ทำการว่าจ้างบริษัทผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านการประเมินระบบควบคุมภายในมาทำการประเมินความพอเพียงของระบบควบคุมภายในของบริษัท และบริษัทดังกล่าวได้ให้ความเห็นว่า บริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ และได้นำเสนอรายงานดังกล่าวเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการของบริษัท ยูบิลลี่ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1 /2551 เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม 2551 โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุม และมติของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบเห็นชอบว่า ในปัจจุบันบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ และไม่พบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทแต่อย่างใด

นอกจากนั้น ผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทได้ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบงานของบริษัท (walk-through) รวมถึงแสดงกระดาษทำการผลการตรวจสอบและเอกสารโดยมีการสุ่มตรวจระบบจัดซื้อวัตถุดิบ ระบบการผลิต ระบบการขนส่งสินค้า ต่อคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2552 จากรายงานการตรวจสอบดังกล่าวพบว่า มีการจัดเก็บเอกสารครบถ้วน และในแต่ละขั้นตอน มีการอนุมัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ และผู้ตรวจสอบภายในไม่พบรายการที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทได้รับทราบรายงานดังกล่าวแล้วและมีความเห็นว่าพนักงานของบริษัทมีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้จริง

จากรายงานของผู้ตรวจสอบภายในและความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ที่ปรึกษาทางเงินมีความเห็นในประเด็นการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในของบริษัทว่า ปัจจุบันบริษัทมีการติดตาม แก้ไข และได้มีการปฏิบัติจริงในส่วนระบบที่สำคัญต่าง ๆ ที่ได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้ว